

Sol' a svetlo, príklad a náuka

Článok o potrebe nájdania nádeje, ktorú prináša Kristus súčasnému svetu. „Musíme sa naučiť čeliť udalostiam s objektivitou viery, aby sme ukázali nádej so soľou správneho príkladu a svetlom pravej náuky. ”

31.01.2011

Vy ste soľ zeme. Ak soľ stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodiť von, aby ju ľudia pošliapali. Vy ste svetlo sveta.

Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach. [1]

Samotné slová nestačia k hlásaniu Kristovho učenia. Musíme najprv ostatným ukázať soľ nášho príkladu, aby mohlo zažiariť Slovo života.

Čo obracalo prvých kresťanov nebol nový spôsob učenia, ale príklad tých, ktorí skutočne a úprimne žili svoju vieru. To čo pútaló pozornosť ostatných bola soľ, život, svätosť, správanie sa a milosrdenstvo. Zaujatí radosťou a pokojom, sa potom otvárali svetlu doktríny, aby mohli vstúpiť do tajomstva milosti, ktoré sprevádza kresťanský život.

Tento spôsob lákania ľudí ku Kristovmu svetlu nikdy nestratil na

svojej efektívite. Je potrebné priniesť pravú soľ kresťanského správania a postaviť ju proti skaze, ktorá čerpá z pesimizmu a nedostatku nádeje. Prítomnosť osôb, ktoré sú veselé, optimistické a schopné vystihnúť dôvod pre ich radosť, umožňuje mnohým ďalším žiť s aktívnou nádejou na dosiahnutie šťastia, ako večnej túžby ľudského srdca, bez toho aby upadli do pokušenia a uspokojili sa s niečím menším.

Ale pomerne málo ľudí, ktorí prijali Kristovo učenie si myslím, že tento ideál je dosiahnuteľný alebo že niekto dnes takýmto štýlom žije.

Pripomínať ľuďom univerzálne povolanie ku svätosti zahrňa viac než trvať na tom, že všetci z nás môžu a musia byť svätí. Je oveľa dôležitejšie ukázať, že v skutočnosti aj v tieto dni a vzhľadom na súčasné okolnosti môže normálny človek, s rovnakými chybami a nedostatkami

ako ktokoľvek iný, žiť svoje krstné povolanie jednotným spôsobom a to i v pohanskej spoločnosti.

Ako je dôležité, že sú muži a ženy, ktorí v ich bežnom živote s Kristovým mierom a radosťou podporujú nádej na dosiahnutie života, ktorý je šťastný tu na zemi, či už uprostred radostí, ale aj starostí, pričom všetko je previazané šťastím, ktoré bude dokonalé až v nebi!

Od počiatku kresťanstva svätosť mnohých mužov a žien bola soľou a svetlom pre toľko odlišných prostredí. Väčšina týchto osôb si ani neuvedomilo ohromné zmeny, ktoré po sebe zanechali, ale práve oni rozhodujúcim spôsobom prispeli k zachovaniu celých generácií, ktoré sú ochránené od skazy sršiacej z pesimizmu.

Opus Dei je jedným z nástrojov pre rozširovanie Božej nádeje a radosti z dobrej noviny. Rozosievanie nádeje

je základnou súčasťou poslania Cirkvi, a preto aj pre naše apoštolské poslanie. Boh chcel Dielo, aby jeho členovia mohli byť čerstvou soľou a svetlom. Svätý Josemaria povedal: "Ako chce náš Pán: máš byť uprostred sveta, v ktorom žijeme, uprostred ľudského zhonu soľou a svetlom. – Svetlom, ktoré osvetľuje hlavy a srdcia, soľou, ktorá dáva chuť a chráni pred skazou. Ak ti však chýba apoštolská horlivosť, budeš jalový a neužitočný, sklameš svojich blížnych a tvoj život stratí zmysel." [2]

Soľ príkladu *Vy ste soľ.* Tieto Kristove slová zaznievajú v Reči na vrchu bezprostredne po Blahoslavenstvách. Chudoba, pokora, hlad a smäd po spravodlivosti, milosrdenstvo, čistota srdca, miernosť, trpezlivosť v prenasledovaní a radosť - vlastnosti tých, ktorých náš Pán nazýva požehnanými. Sú to tí, ktorý sa plne

podдали láske a stali sa skutočnými Kristovými učeníkmi.

Obyčajný život ponúka nekonečné množstvo situácií, ktoré skúšajú našu kresťanskú identitu, naše bytie v znamení nádeje. Keď sme odhodlaní byť verní pravde bez strachu z následkov, keď odoláme tlaku konať povrchné, keď uprednostníme mier v rodine pred seba láskou, zabudneme na minulé zranenia a otvoríme srdce pre pochopenie a odpustenie, keď sa dobrovoľne vzdáme pohodlia, aby srdce získalo väčšiu slobodu, keď statočne bojujeme o čistý život a keď vieme, ako napraviť naše pády a začať znova... potom sme soľou.

Samozrejme že tento spôsob života nie je obyčajný a prvotnou reakciou ľudí, ktorí sa stretnú s takýmto životom môže byť prekvapenie alebo dokonca nedorozumenie. Ale na tom nezáleží - v skutočnosti to môže byť aj známkou toho, že naša soľ

nestratila chuť. Často tento prvý dojem, keď je prekrytý láskou, priateľskosťou, úprimnou náklonnosťou a záujmom, je začiatkom premeny.

Dôležité je žiť s očami nasmerovanými na Boha, veriť v jeho otcovskú prozreteľnosť, bez strachu z ľudských úsudkov alebo nepravdivých škandálov, bez obáv alebo zatrpknutosti. Občas uvidíme, ako niektorí ľudia, "keď zistia, čo je zjavne dobré, budú to skúmať a pokúšať sa nájsť niečo zlé, čo by sa za tým skrývalo." [3] Alebo budú prekrúcať veci takým spôsobom, že aj skutky spravodlivosti a lásky, túžba slúžiť ostatným a rozširovať dobro, budú považované "za útok" [4]

Naliehavosť apoštolátu nám nesmie nechať čas, aby sme sa starali o tieto situácie. Ako svätý Pavol povzbudzoval Korinťanov, ani nás by

nemalo nič zadržať, pretože ak to bude potrebné, budeme žiť „ako zvodcovia, ale pravdiví, ako neznámi, a predsa dobre známi, akoby zomierajúci, a hľa, žijeme, ako trestaní, ale nie usmrtení, akoby smutní, no vždy sa radujeme, ako chudobní, a mnohých obohacujeme, akoby sme nič nemali, a pritom nám všetko patrí.“[5].

Napriek tomu bežná vec je, že neoddeliteľnou súčasťou kresťanského správania bude tiež vyvolávanie otázok najmä zo strany ľudí, ktorí sa zatiaľ učia dôverovať Bohu, pretože nový život ktorý dáva svedectvo si vyžaduje aj vysvetlenie. Svedectvo toľkých kresťanských rodín žijúcich svoju vieru uprostred trápenia a radosti z tohto života vyvoláva u veľa ľudí otázky typu, čo je zdrojom tohto mieru a radosti, aký je dôvod pre takéto sebazaprenia, prečo slúžiť aj bez nároku na nejakú odmenu.

To sú niektoré z otázok, ktoré možno prebehnú myslou našich kolegov a známych, aj keď ich hneď nemusia vysloviť. Naše priateľstvo bude to, čo vyhrá ich dôveru, bude to kanál, cez ktorý sa veľa ľudí, vďaka svedectvu dobrého života, prístupní pravej náuke. Rozosievať priateľstvo je základ pre náš spôsob bytia uprostred sveta.

Priateľstvo je most medzi príkladom a náukou, medzi soľou a svetlom. Ako svätý Josemaria povedal: „Ži svoj bežný život, pracuj tam, kde si snažíš sa plniť si povinnosti svojho stavu, dobre dokončovať svoje úlohy v zamestnaní a profesionálne rásť – snaž sa byť každým dňom lepší. Buď verný, maj pochopenie pre ostatných, no buď náročný na seba. A bez toho, žeby si poriadne vedel prečo, začnú aj napriek tvojim nedokonalostiam za tebou prichádzať tí, čo ťa obklopujú, a v prostom, prirodzene plynúcom rozhovore –cestou z práce,

na rodinnej oslave, v autobuse, na prechádzke, proste kdekoľvek – budete hovoriť o nepokoj, ktorý je v duši každého človeka, hoci si to niektorí nechcú uvedomiť. No budú chápať viac, keď sa rozhodnú začať skutočne hľadať Boha“ [6]

Svetlo Dobrej Náuky

Keď sú duše dotknuté príkladom a začnú chcieť zmenu alebo aspoň viac spoznať naše dôvody ku kresťanskej nádeji, potom musíme s nimi hovoriť s darom jazykov, s dokonalou znalosťou doktrinálnej formácie, s náklonnosťou, trpezlivosťou a pokojom. Ako Sv. Peter nabádal, musíme byť *stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás. Robte to však skromne, s bázňou a s dobrým svedomím*, [7] Nech nikdy nezabudneme, že značná časť nášho apoštolátu spočíva vo vytváraní

čnosť laskyplnosti vyplývajúcej z najhlbšej horlivosti.

Sväté Písmo nám dáva mnoho takýchto príkladov. Ježiš nikdy nebol unavený vysvetľovať spôsob jeho konania a to aj ľuďom, ktorí sa potom snažili prekrútiť jeho slová. On to robil s takou jednoduchosťou a predstavivosťou, čo hovoril prispôboval poslucháčom tak, že najviac vznešené pravdy mohol dostať k tým s jednoduchou myslou. Vyzýval všetkých, aby sa obrátili a pritom im nebral ich slobodu.

Ježiš prebudil spiace svedomia s veľkou jemnosťou, pomáhajúc im posúdiť ich vlastné činy objektívne. Vidíme to so Samaritánkou. Ihneď ako získal jej dôveru tým, že hoci bol Žid, neodmietol hovoriť so Samaritánmi. Hovoril s ňou o tom, čo ju zaujímalo pretože čerpanie vody bola časť jej každodenných problémov. On priniesol svetlo do

svedomia krôčik po krôčiku, so zručnosťou toho, kto vie ako čítať dušu. Povedal jej, aby zavolala manžela, a tým odhalila nepriamo časť jej súkromia: *Nemám muža*. Nakoniec slová nášho Pána ju konfrontujú tvárou v tvár so svetlom pravdy, ukazuje jej, že sa potrebuje obrátiť: „*Správne si povedala: „Nemám muža“, lebo si mala päť mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž. To si povedala pravdu.*” [8].

To isté sa stalo s tými, ktorí obvinil cudzoložnicu: *Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamil sa a povedal im: "Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň."* A znovu sa zohol a písal po zemi. Ako to počuli, jeden po druhom - počnúc staršími - sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. [9] Jeho statočný a milosrdný postoj otvoril srdce ženy a tá našla cestu k odpusteniu a obráteniu: "Ani ja ťa

neodsudzujem. Choď a už nehreš!" [10].

K žene počas jej domácich povinností náš Pán hovoril o fontáne a vode; poľnohospodárom hovoril o práci na poli, rybárom o lodiach a sieťach, sudcom citoval z Písma. Aká úžasná výzva: byť pozorný k záujmom a problémom ľudí v každom veku a na každom mieste tak, aby sa pravda náuky stala pochopiteľnou a predložiť ju milým a príťažlivým spôsobom jednotlivým poslucháčom.

Môžeme sa učiť napríklad zo skúseností Jána Pavla II. Po toľkých rokoch služby Cirkvi a dušiam, práve on poukázal na potrebu "porozumieť skúsenostiam ľudí okolo nás a v ich jazyku sa k nim prihovárať."

Prinesieme svetlo, ak spoznáme ako porozumieť ľuďom, zamilovať si ich a keď sa snažíme o to, aby sme ich pochopili, ako to Ježiš Kristus robil. "Dnes je nutná veľká fantázia, ak sa

máme naučiť, ako hovoriť o viere a o najdôležitejších otázkach života. To si vyžaduje ľudí, ktorí vedia ako milovať a ako myslieť pretože predstavivosť žije z lásky a myšlienok. "[11].

Dar jazykov si vyžaduje predstavivosť, fantáziu a vyžaduje lásku a hlboké poznanie pravdy a súčasných okolností. Apoštolát správnej doktríny je diametrálne odlišný od namemorovaného zoznamu odpovedí.

Naopak, keď spoznáme ľudskú dušu do hĺbky skrze modlitbu a priateľstvo, keď dôkladne vstrebáme správnu náuku prostredníctvom zbožnosti a štúdia, tak až potom budeme schopní poskytnúť skutočné dôvody pre našu nádej a osvietiť mysle a srdcia mnohých ľudí Kristovým svetlom.

Kristovo učenie tiež musí preniknúť do rôznych oblastí a ľudských

činností. Doktrinálna formácia každého jedného človeka by mala byť spojená s jeho alebo jej odbornou prípravou, bez ohrozenia legitímnej samosprávy a zákonov, ktoré dotvárajú realitu a spoločnosť, [12] popritom ale môžeme stratiť svetlo služby a dôvery k Bohu, ktorý dáva transcendentný význam všetkému ľudskému úsiliu. Preto je obzvlášť potrebné mať solídny prehľad o témach katolíckej náuky, ktoré sú osobitne dôležité pre niečiu profesionálnu oblasť.

Okrem toho je aj rad základných etických otázok, ktoré majú osobitný význam pre dnešný svet: napríklad otázky týkajúce sa manželstva a rodiny, vzdelávania, bioetika a ekológia.

Každý z nás potrebuje vedieť, ako hovoriť o týchto témach a poskytnúť zrozumiteľné vysvetlenie ľuďom okolo nás. Mnohé z týchto otázok sa

vzťahujú na prirodzené právo a sú objasniteľné rozumom, hoci boli tiež odhalené Bohom a chránené Cirkvou. Vysvetlenia ktoré uvádzame, by nemali byť vždy založené na Cirkevnej autorite, najmä keď hovoríme s ľuďmi, ktorí sú neveriaci alebo keď majú malú formáciu.

Naopak, musíme sa snažiť ukázať, že cirkev je odborníkom na ľudstvo tým, že prejavila hlbokú previazanosť medzi učením a pravdou o ľudskej osobe. "Je dôležité vyvíjať osobitné úsilie na vysvetlenie a podanie správnych dôvodov pre princípy, ktoré hlása Cirkev. Zdôrazniť, že to nie je prípad vnucovania nejakej vízie založenej na viere neveriacim, ale tlmočenie a obrana hodnôt, ktoré sú zakorenené v samotnej povahe ľudskej bytosti. Týmto spôsobom sa dobročinnosť stane pomocníčkou kultúry, politiky, hospodárstva a rodiny a to takým spôsobom, že

všetky základné princípy od ktorých závisí osud ľudstva a budúcnosť civilizácie budú všade rešpektované. "[13]

Dnes je veľmi dôležité ukázať, že požiadavky mravného zákona nie sú samy o sebe *náboženské hodnoty*. Vzhľadom k tomu, že sú uložené v hlbokkej podstate ľudskej bytosti, „ktoré samy o sebe nevyžadujú, aby tí, ktorí ich bránia boli kresťania, aj keď učenie Cirkvi ich potvrdzuje a chráni vždy a všade, v jej nezištnej službe pravde o človeku a spoločnom dobre ľudskej spoločnosti. "[14]

Nezištná služba pravde nás vedie k väčšej podpore ľudskej spoločnosti, ktorá by bola viac v súlade s prirodzeným právom. Táto úloha sa stáva ešte naliehavejšou, keď celé spoločenské zoskupenia sa rozhodnú otvorene oponovať prirodzenému právu. V týchto prípadoch kresťania za použitia všetkých legálnych

prostriedkov, ktoré majú k dispozícii, konajú s nemenšou chytrou a bystrosťou než tí, ktorí prinášajú zlo, [15] majú právo a povinnosť brániť inštitúcie pred zlom a zatratením duší a pomôcť kráčať po ceste k Bohu [16].

Čo sa nikdy nemôže urobiť, je mlčať alebo sa obrátiť chrbtom k situácii, zatvárať sa sami vo veži zo slonoviny. Každý z nás musí byť jasný katolík vo všetkých situáciách nášho života, bez ľudských ohľadov: nielen doma, ale aj vo všetkých našich spoločenských a verejných aktivitách. Tí, ktorí dosiahli pravdu bez zásluhy na ich vlastnej strane, majú povinnosť vždy svedčiť o pravde a byť Kristovými nasledovníkmi, čo sa má prejavovať v príkladnom živote a múdro volených slovách.

Svet stojí so veľkej prázdnote, ktorú môže vyplniť len veľká dávka nádeje. Musíme sa naučiť pozerať na udalosti

s objektivitou viery, aby sme rozosievali optimizmus so soľou príkladu a svetlom správnej náuky.

„Ak sa pozrieme na dnešný svet, tak zistíme, že sme neustále pod útokom negatívnych faktorov, ktoré môžu viesť k pesimizmu. Ale tento pocit nie je oprávnený: máme vieru v Boha, nášho Otca a Pána, v jeho dobrotu a milosrdenstvo... Boh pripravuje veľký rozkvet kresťanstva a my môžeme vidieť už prvé známky... Kresťanská nádej nás až núti sa plne položiť do služby novej evanjelizácie a do celosvetovej misie, a vedie nás k modlitbe, ktorú nás Ježiš naučil: „príd' tvoje kráľovstvo, buď tvoja vôľa, ako v nebi tak i na zemi. (Mt 6:10).“ „[17] Boh vzbudí dostatočný počet povolání, aby zabezpečil triumf pravdy, dobra a spravodlivosti v živote každého národa pre dobro celého ľudstva.

C. Ruiz Montoya

Poznámky:

[1] Mt 5: 13-16

[2] Sv. Josemaria, Vyhňa, 22

[3] St.Gregory veľký, Moralia, 6, 22

[4] Tertullian, Apologeticum, 39,7

[5] 2 Kor 6: 1-10

[6] Sv. Josemaria, Boží priatelia, 273

[7] 1 Pt 3:15-17

[8] Jn 4:16, 18

[9] Jn 8:07, 9

[10] Jn 8:11

[11] Ján Pavol II, Vstaňme, poďme!

[12] Porovnaj. Vatikán II, Past. Const.
Gaudium et spes, č. 36

[13] Ján Pavol II, apoštolskom liste
Novo millennio ineunte, 6. januára
2001, č. 51

[14] Kongregácie pre náuku viery,
*Doktrinálna poznámka k niektorým
otázkam týkajúcich sa záväzkov a
správania katolíkov v politickom
živote*, 24. novembra, 2002, III, č. 5

[15] Porov. Lk 16:8

[16] Porov. Vatikán II, Past. Const.
Gaudium et spes, č. 25

[17] Ján Pavol II, Enc. list
Redemptoris missio, č. 86